

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 329/2022-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Zuzanou Nespalovou, Saratovská 6/D, Bratislava, proti postupu Okresného úradu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 2010/00285-Ga a proti postupu Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 26 S 19/2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia čl. 12 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 20, čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), postupom Okresného úradu Nitra (ďalej len „okresný úrad“) ako právneho nástupcu Krajského pozemkového úradu v Nitre (ďalej len „krajský pozemkový úrad“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2010/00285-Ga a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 S 19/2012 (ďalej spolu aj „napadnuté konanie“). Okrem toho žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie z titulu majetkovej i nemajetkovej ujmy spolu v sume 49 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka následne svoju ústavnú sťažnosť doplnila písomnými podaniami doručенými ústavnému súdu 11. decembra 2021, ktorým žiada rozšíriť petit svojej pôvodnej ústavnej sťažnosti o vyslovenie porušenia ňou namietaných práv (bod 1) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní rozsudkom č. k. 7 Sžrk/2/2020 z 30. júna 2021. Žiada tiež priznať primerané finančné zadost'učinenie z titulu majetkovej a nemajetkovej ujmy spolu v sume 57 800 eur a náhradu trov konania. Podaním doručенým ústavnému súdu 13. decembra 2021 sťažovateľka bez bližšieho odôvodnenia upravila petit ústavnej sťažnosti tak, že žiada

rozsudok najvyššieho súdu č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021 zrušiť a vec prikázať najvyššiemu súdu na nové konanie a rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti tvrdí, že ako osoba – podnikateľka nadobudla na základe kúpnej zmluvy z 10. decembra 2009 na účel podnikania nehnuteľnosť – pozemok v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] (rozhodnutie o povolení vkladu [REDAKOVANÉ] z 19. apríla 2010, pozn.). Uvádza, že v čase kúpy pozemku neboli na nehnuteľnosti v evidencii príslušného katastra nehnuteľností zapísané žiadne ťarchy, záložné práva či prebiehajúce vyvlastňovacie konanie v prospech tretích osôb. Ďalej tvrdí, že už v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy viedol Obvodný pozemkový úrad v Nových Zámkoch (ďalej len „pozemkový úrad“) a v odvolacom konaní krajský pozemkový úrad vyvlastňovacie konanie na časť sťažovateľkou nadobudnutého pozemku. Krajský pozemkový úrad (ktorého právnym nástupcom sa stal okresný úrad označený v záhlaví tohto rozhodnutia, pozn.) rozhodnutím č. k. 2010/00285-Ga zo 14. septembra 2020 ako odvolací orgán podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie sťažovateľky a potvrdil prvostupňové rozhodnutie pozemkového úradu č. k. ObPÚ-10-10/6451/LV z 12. júla 2010. Týmto rozhodnutím správny orgán prvého stupňa podľa § 16 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov schválil vykonanie projektu pozemkových úprav na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom nachádzajúcim sa v záhradkovej oblasti [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka ďalej uvádza, že vo veci podal 14. júna 2012 prokurátor žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. k. 2010/00285-Ga zo 14. septembra 2020 na krajskom súde, ktorý konanie vedie pod sp. zn. 26 S 19/2012. Nosnou argumentáciou sťažovateľky je tvrdenie, že krajský súd v napadnutom konaní spôsobuje 9 -očné prieťahy, vec nie je ani po 18 rokoch od pôvodného rozhodnutia pozemkového úradu ukončená, čím jej vzniká majetková i nemajetková ujma a bráni jej to v možnosti podnikat'.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia čl. 12 ústavy, základných práv sťažovateľky podľa čl. 20, čl. 46, čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru postupom okresného úradu, krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom č. k. 7 Sžrk/2/2020 z 30. júna 2021.

5. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky

zákonom ustanovené formálne náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 12 ústavy, základných práv sťažovateľky podľa čl. 20, čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru v napadnutom konaní postupom okresného úradu, krajského súdu a najvyššieho súdu a rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 7 Sžrk/2/2020 z 30. júna 2021

6. Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

7. Ústavný súd aj v tejto veci zhodne ako v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 185/2022 znova konštatuje, že akceptujúc autonómiu vôle sťažovateľov, ak zákon o ústavnom súde vyslovene neuvedie inak, nemá možnosť rozhodovať *ultra petitem* a rozširovať individuálnu ochranu ústavnosti nad rámec, ktorý sťažovatelia požadujú (navrhujú). Taká možnosť tu nie je ani v prípade, že by zo skutkového stavu opísaného v návrhu na začatie konania (z ústavnej sťažnosti) vyplývali porušenia ďalších článkov ústavy alebo medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách podľa čl. 7 ods. 5 ústavy. Bez aktívneho prístupu navrhovateľov (sťažovateľov), ústavný súd zásadne nie je oprávnený ani povinný prijímať výroky, ktorých sa navrhovatelia (sťažovatelia) v petite nedomáhali, hoci by sa javili ako účinný prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Preto treba za osobitne dôležitú považovať náležitosť návrhu spočívajúcu v tom, že navrhovateľ musí uviesť, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (m. m. III. ÚS 419/2018).

8. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom tohto návrhu, teda v konaní podľa čl. 127 ústavy tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde; pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnemu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnou soľemnitou, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu sťažovateľových základných práv a slobôd. Ani v danej veci však ústavný súd dôvody na modifikovanie sťažnostného petitu nevzhliadol.

9. Sťažovateľka svoju ústavnú sťažnosť formulovala vo všeobecnej rovine, opísaním skutočností a priebehu napadnutého konania na okresnom úrade a krajskom súde, k postupu najvyššieho súdu neuviedla žiadnu relevantnú okolnosť. Okrem toho formulácia petitu ústavnej sťažnosti sťažovateľky napriek kvalifikovanému právnemu zastúpeniu advokátkou je nepresná a tým aj zmätočná. Sťažovateľka v petite predloženej ústavnej sťažnosti neoznačuje na príslušnom mieste

napadnuté konanie správne spisovou značkou konkrétneho orgánu (okresného úradu), ktorého postup je jej ústavnou sťažnosťou namietaný. Vo vzťahu k postupu najvyššiemu súdu sa navyše domáha aj vyslovenia porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie „...*postupom Najvyššieho súdu SR v konaní ROZSUDKOM sp. zn. 7 Sžrk/2/2020 zo dňa 30.06.2021...*“, pričom vôbec neuvádza konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa nej k porušeniu tohto základného práva zo strany najvyššieho súdu dôjsť [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], či už v jeho postupe alebo jeho rozhodnutím – rozsudkom č. k 7 Sžrk 2/2020- 954 z 30. júna 2021,

10. Zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) pritom vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Úplnú absenciu podstatnej náležitosti ústavnej sťažnosti nemožno odstrániť výzvou na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (II. ÚS 102/2019, I. ÚS 185/2021).

11. V konkrétnom prípade sťažovateľky, ktorej ústavná sťažnosť v tejto časti nemá náležitosti ustanovené zákonom, bol teda daný dôvod jej odmietnutia aj podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods.2 a práva podľa čl. 6 dohovoru ústavy postupom okresného úradu, krajského súdu a najvyššieho súdu

12. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, IV. ÚS 173/2021) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

13. Ústavný súd pre úplnosť kontextu prejednávanej veci konštatuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne, perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade ESLP. Európsky súd pre ľudské práva posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom (m. m. I. ÚS 390/2019). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu (m. m. I. ÚS 238/2022).

III.2.1. K postupu okresného úradu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy,

ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, ÚS42/07).

15. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné sudy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že postup (resp. rozhodnutie) okresného úradu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe správnej žaloby o prieskum zákonnosti rozhodnutia podanej 14. júna 2012 prokurátorom Krajskej prokuratúry v Nitre. Sťažovateľka bola účastníčkou uvedeného správneho súdneho konania v procesnom postavení ďalšieho účastníka, a to od začiatku tohto konania. Procesné postavenie ďalšej účastníčky sťažovateľke vyplývalo z toho, že ako vlastníčka pozemku v záhradkovej oblasti bola účastníčkou administratívneho konania. Napadnuté konanie vedené krajským súdom pod sp.zn. 26 S 19/2012 bolo právoplatne skončené (rozsudok krajského súdu č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 nadobudol právoplatnosť aj vykonateľnosť, pozn.). Sťažovateľka ako ďalšia účastníčka súdneho správneho konania mohla proti rozsudku krajského súdu podať kasačnú sťažnosť, čo aj urobila a najvyšší súd o nej rozhodol rozsudkom č. k. 7 Sžrk 2/2020-954 z 30. júna 2021 tak, že ju odmietol ako podanú oneskorene podľa § 459 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“). Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv v napadnutom konaní postupom okresného úradu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv.

17. Okrem toho, ak by išlo iba o samotný postup okresného úradu ako orgánu verejnej správy, namietat' priet'ahy v jeho konaní vedenom pod sp. zn. 2010/00285-Ga sťažovateľka mohla ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (t. j. do 30. júna 2016) v konaní proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t tohto zákona na súde v správnom súdnictve (od 1. júla 2016 tomuto konaniu zodpovedá konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 až § 251 SSP, pozn.).

18. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2.2. K postupu krajského súdu

19. Jednou zo základných podmienok konania pred ústavným súdom je podanie ústavnej sťažnosti v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06).

20. S ohľadom na námietku sťažovateľky o existencii zbytočných priťahov v postupe krajského súdu v napadnutom konaní ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti požiadal krajský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Krajský súd vo svojom vyjadrení č. k. Spr 1361/21 zo 14. januára 2022, ktoré si ústavný súd vyžiadal v rámci prípravy na predbežné prejednanie ústavnej sťažnosti (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), uviedol podrobne podstatné okolnosti a chronologický prehľad priebehu napadnutého konania (ako aj s ním súvisiaceho konania o kasačnej sťažnosti sťažovateľky vedenej najvyšším súdom pod sp. zn. 7 Sžrk 2/2020, pozn.), z ktorého možno uzavrieť, že napadnuté konanie bolo na krajskom súde právoplatne skončené rozsudkom č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. mája 2019 (sťažovateľke bol rozsudok doručený ako poslednej účastníčke 14. februára 2020, a týmto dňom bolo aj predmetné konanie na krajskom súde právoplatne skončené, pozn.). Ústavná sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu 10. decembra 2021, takže od právoplatného skončenia napadnutého konania nepochybne uplynula zákonná dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde, preto ju ústavný súd nepovažoval za podanú včas (IV. ÚS 91/04, IV. ÚS 186/08). Nemožno pritom opomenúť, že kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok (§ 446 ods. 1 SSP) až na výnimky stanovené v § 446 ods. 2 SSP, ktoré sa danej veci netýkajú, a že sťažovateľkina kasačná sťažnosť (bez ohľadu na to, že bola nesprávne označená ako odvolanie) bola podaná oneskorene a ako oneskorená bola kasačným súdom aj odmietnutá, čím účinky mimoriadneho opravného prostriedku na použitie lehoty podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde nenastali.

21. Len na okraj ústavný súd poznamenáva, že ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu, v konaní vedenom pod sp. zn. 26 S 19/2012 bola už raz ako zjavne neopodstatnená odmietnutá uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 25/2018-11 z 18. januára 2018. V čase tohto rozhodovania ústavného súdu bol krajským súdom pod sp. zn. 26 S 19/2012 vyhlásený rozsudok 17. decembra 2015 a vec sa nachádzala na najvyššom súde, kam bola krajským súdom odstúpená 15. apríla 2016 na rozhodnutie o podanom odvolaní.

III.2.3. K postupu najvyššieho súdu:

22. S ohľadom na skutočnosti uvedené už v bode 16 odôvodnenia tohto rozhodnutia vo vzťahu k včasnosti podania ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v konaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 7 Sžrk 2/2020 z 30. júna 2021, ktorý bol sťažovateľke doručený 11. októbra 2021. Doplnenie ústavnej sťažnosti s relevantnou časťou rozšírenia petitu týkajúcou sa sťažovateľkou namietaných práv vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu (bod 2 odôvodnenia tohto rozhodnutia) bolo ústavnému súdu doručené 11. decembra 2021, čím od právoplatného skončenia napadnutého konania nepochybne neuplynula lehota na podanie sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde, a preto ju ústavný súd považoval za podanú včas (IV. ÚS 91/04, IV. ÚS 186/08).

23. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej praxe, že účelom ochrany toho práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02, IV. ÚS 221/04, III. ÚS 171/2020).

24. O zjavnú neopodstatnenosť ide, ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

25. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, IV. ÚS 258/2012) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla ústavná sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú. Vychádza pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

26. Na tomto mieste sa žiada poukázať aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto práva označeným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označeného práva zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o jeho porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010).

27. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56

ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 462/2017). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (k tomu pozri rozhodnutie vo veci Mazurek proti Slovenskej republike z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

28. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako ďalšia účastníčka konania (z celkového počtu 63 ďalších účastníkov) proti v poradí druhému rozsudku krajského súdu č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 podala 4. júla 2020 odvolanie (správne mala podať kasačnú sťažnosť, pozn.), o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom č. k. 7 Sžrk 2/2020- 954 z 30. júna 2021 tak, že ju druhým výrokom odmietol podľa § 459 písm. a) SSP ako podanú oneskorene (prvým výrokom kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol a tretím rozhodol o nároku na náhrade trov kasačného konania, ktorý účastníkom nepriznal, pozn.). Dĺžka kasačného konania, ktoré prebiehalo na najvyššom súde 1 rok a 4 mesiace, síce navonok môže hraničiť s požiadavkou primeranosti, avšak ústavný súd zohľadňuje aj skutočnosť, že konanie o správnej žalobe bolo právoplatne skončené a podanie kasačnej sťažnosti samo osebe nemá odkladný účinok. Sťažovateľka tak mala už v čase podania kasačnej sťažnosti k dispozícii právoplatné rozhodnutie krajského súdu (rozsudok č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. mája 2019), čím miera jej právnej neistoty bola omnoho nižšia, navyše táto bola v čase podania ústavnej sťažnosti sťažovateľky na prietahy v postupe najvyššieho súdu (11. decembra 2021) úplne odstránená.

29. Na tomto mieste ústavný súd poukazuje aj na samotnú povahu konania o kasačnej sťažnosti. Najvyšší súd ako súd kasačný preskúmava právoplatné rozhodnutie krajského súdu na základe podanej kasačnej sťažnosti v intenciách kasačných dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané nielen v správnom súdnom konaní, ale i v konaní administratívnom, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Z uvedeného teda priamo vyplýva zvýšená faktická a časová náročnosť, ktorá bola preukázaná aj v konkrétnom prípade sťažovateľky vzhľadom na zvýšený počet účastníkov. Ako podstatné ku kasačnému konaniu treba uviesť aj to, že primárnou úlohou najvyššieho súdu, resp. najvyššieho správneho súdu ako najvyšších súdnych autorít v krajine (spolu s ústavným súdom z hľadiska jeho postavenia mimo sústavy všeobecných súdov) pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti ako mimoriadnom opravnom prostriedku je v zmysle v čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 5 ods. 1 SSP legitímne očakávanie každého účastníka konania, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj podľa stavu, v ktorom každý účastník konania môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd a od 1. augusta 2021 aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že tieto rozhodujú iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámeč, ktorý najvyšší súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (m. m. I. ÚS 203/2021, IV. ÚS 70/2022).

30. Pri ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenie základného práva podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). Posúdenie intenzity zásahu najvyššieho súdu do základného práva sťažovateľky na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prietahov je v tomto konaní potrebné zasadiť do komplexného rámca napadnutého konania, jeho predmetu a náročnosti preskúmania (i s ohľadom na vysoký počet účastníkov konania, resp. ďalších účastníkov). Ústavný súd v danom kontexte a aj s prihliadnutím na skutočnosť, že najvyšší súd vo veci už právoplatne rozhodol, sťažovateľkou tvrdené porušenie namietaného základného práva podľa čl. 48 ods.2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v relevantnej ústavnoprávnej intenzite nevzhladol a ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 52 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

31. V konkrétnej veci sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní (obdobne aj v konaní pred ústavným súdom) absentuje u sťažovateľky požadovaná kvalifikovaná úroveň písomného podania. Pri podaní kasačnej sťažnosti sťažovateľka nedokázala splniť ani elementárnu požiadavku predpokladanú zákonom, akou je včasnosť jej podania. Podľa § 443 ods. 1 SSP „... kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, ak tento zákon neustanovuje inak...“. Rozsudok krajského súdu č. k. 26 S 19/2012-868 z 28. novembra 2019 bol sťažovateľke doručený 14. februára 2020, lehota na podanie kasačnej sťažnosti jej uplynula 16. marca 2020, pričom doručila správne súdu svoje písomné podanie označené ako „odvolanie“ až 4. júla 2020 (teda s oneskorením viac ako 3 mesiacov, pozn.).

32. Ústavný súd na záver ešte považuje za potrebné dať do pozornosti, že sťažovateľka označuje ňou namietané základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ako „právo na spravodlivé súdne konanie“, pričom v danej časti doplnenia ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu opakovane absentuje relevantná argumentácia (k tomu pozri aj body 9 a 10 odôvodnenia tohto rozhodnutia), čo by už samo osebe zakladalo aj dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. júna 2022

Miloš Maďar
predseda senátu